

شرق فرات به محل منازعات و کانون بحران مجدد منطقه تبدیل می شود؟

بازی ترکیه با آتش

آمریکا، اسرائیل و حالا ترکیه، سوریه را دوباره به محل منازعات و بحران آفرینی برای سایر کشورهای نزدیک تبدیل کرده‌اند

شرق: این روزها سوریه دوباره به کانون بحران در منطقه بدل شده است. از یک سو سلسله حملات و عملیات‌های نظامی ارتش ایالات متحده در غرب فرات به ناامنی در سوریه دامن زده و در طرف دیگر هم اسرائیل طی حملات روزهای گذشته شرایط را برای بی‌ثباتی تمام‌عیار در این کشور رقم زده است. اینها علاوه بر آن است که در شرق فرات هم وضعیت چندان مناسبی حکم‌فرما نیست؛ چراکه تجاوزات مکرر ترکیه هم ناامنی‌ها در سوریه را به اوج رسانده است؛ بنابراین این تحولات می‌تواند به شکل مستقیم و جدی روی منافع جمهوری اسلامی ایران اثرات خود را داشته باشد.

غرب فرات و برجام

با اقدام سه‌شنبه گذشته ارتش آمریکا در حمله به مواضع، اهداف و نیروهای وابسته به ایران در سوریه شاهد سلسله درگیری‌هایی در شش روز گذشته بوده‌ایم. روزنامه نیویورک‌تایمز در گزارش خود با اشاره به حملات هوایی هفته گذشته آمریکا به مناطقی در سوریه با ادعای اینکه در پاسخ به حملات گروه‌های مورد حمایت ایران در ۱۵ آگوست بوده است، عنوان کرد: «یک مقام آمریکایی نزدیک به این موضوع گفته است که دولت جو بایدن از طریق کانال‌های خصوصی و همچنین به طور علنی به ایران پیام داده است که به دنبال تشدید درگیری‌ها در منطقه نیست و فقط به دنبال حفظ منافع آمریکاست». این در حالی است که بسیاری معتقدند آغاز عملیات نظامی آمریکا به دستور مستقیم رئیس‌جمهور ایالات متحده به موازات اعلام نظر کاخ سفید درباره برجام به واقع نوعی اطمینان‌بخشی به اسرائیل پس از حصول توافق با جمهوری اسلامی است؛ اما این درگیری‌ها تا چه اندازه به برجام ارتباط دارد و تحولات برجام تا چه اندازه می‌تواند روی اتفاقات میدانی سوریه اثرگذار باشد؟ سؤالی است که قاسم مجبعلی در پاسخ به آن به «شرق» می‌گوید: «بدون شک تحولات منطقه‌ای که سوریه هم بخشی از آن است، با تحولات حوزه برجامی به شکل مستقیم یا غیرمستقیم ارتباط دارد. قرارگرفتن سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در لیست گروه‌های تروریستی آمریکا و همچنین تحریم‌های ایالات متحده علیه سپاه بخشی از منازعه دیپلماتیک و سیاسی تهران - واشنگتن در حوزه برجام است که به شکل مستقیم روی تحرکات منطقه‌ای ایران اثر خود را خواهد داشت؛ بنابراین در صورت حصول توافق باید دید که تحرکات منطقه‌ای تهران به شکلی کنترل‌شده و مدیریت‌شده پیش خواهد رفت یا آن‌گونه که اسرائیل و برخی کشورهای عربی منطقه و مخالفان برجامی در آمریکا عنوان می‌کنند، با دسترسی ایران به برخی منابع، امکان تقویت نفوذ جمهوری اسلامی در خاورمیانه بیشتر از گذشته خواهد شد؛ بنابراین تفکیک تحولات برجامی از تحولات منطقه‌ای کار بسیار دشواری است؛ چراکه بسیاری از کشورهای منطقه‌ای و جهانی اساسا پرونده فعالیت‌های هسته‌ای و برجام

اردوغان متهم است که با سیاست‌های نادرستش در قبال سوریه، آسیب زیادی به اقتصاد ترکیه زده و سبب شده است میلیون‌ها سوری به این کشور پناهنده شوند که بار اقتصادی جدی را بر دوش ترک‌ها انداخته است؛ بنابراین به نظر می‌رسد احزاب مخالف با محوریت کمال قلیچ‌داراوغلو، مهم‌ترین چهره اپوزیسیون، از کارت بحران سوریه و پناهندگان سوری در ترکیه به‌عنوان اهرم فشاری علیه اردوغان، استفاده می‌کنند تا از پیروزی او در انتخابات آینده جلوگیری کنند. این در حالی است که در آن سوی داستان هم اردوغان تلاش دارد تا این کارت برنده مخالفان را در انتخابات آینده بی‌اثر کند. پس نرمش دیپلماتیک اخیر آنکارا و شنیده‌شدن اخباری درخصوص رایزنی وزرای امور خارجه سوریه و ترکیه و احتمال دیدار اسد و اردوغان در همین راستا قابل ارزیابی است. قاسم مجبعلی در این زمینه هم به «شرق» می‌گوید: «آنچه مسجل است، این است که اردوغان در یک وضعیت کامل متزلزل و شکننده سیاسی در آستانه انتخابات ریاست‌جمهوری ترکیه قرار دارد. فشارهای اقتصادی و معیشتی مهم‌ترین چالش حال حاضر اردوغان است؛ بنابراین رئیس‌جمهور ترکیه از هر مسیر و هر ابزاری برای تقویت نفوذ خود و توجیه اقداماتش استفاده می‌کند. از یک سو به دنبال ایجاد فضا و زمینه در راستای حمله به شمال سوریه است و از طرف دیگر با نمایش دیپلماتیک و طرح ادعاهایی از برقراری روابط دیپلماتیک با دولت اسد می‌گوید. با این حال نباید فراموش کرد که آوارگان سوریه همواره کارت بازی برای اردوغان بوده‌اند. برای مثال در برهه‌های مختلف ترکیه سعی کرده است از مسئله آوارگان برای فشار به اتحادیه اروپا استفاده کند؛ پس مشابه این سیاست از سوی اردوغان برای پیروزی در انتخابات ریاست‌جمهوری پیش‌رو وجود دارد».

انتخابات ریاست‌جمهوری سال آتی میلادی به یک دستاورد در حوزه دیپلماسی و میدانی نیاز دارد تا بتواند از یک سو باعث انحراف افکار عمومی در ترکیه از مشکلات اقتصادی شود و از طرف دیگر شرایط را برای ایجاد یک فضای دوقطبی انتخاباتی در سایه تشدید موج ناسیونالیسم ترکی علیه کردها فراهم کند». سفیر سابق ایران در مائزی و یونان در گپ‌وگفتش با «شرق» به این موضوع مهم اشاره دارد که اگرچه آنکارا در تلاش است با نزدیکی به تهران چراغ سبز جمهوری اسلامی برای حمله به شمال سوریه را بگیرد؛ کمااینکه مشابه این تلاش‌ها برای موافقت آمریکا هم مطرح است؛ اما تشدید تضاد منافع تهران - آنکارا در صورت حمله ارتش ترکیه به سوریه امری اجتناب‌ناپذیر خواهد بود. شاید در صورت حمله احتمالی ارتش ترکیه به شمال سوریه، جمهوری اسلامی به چند واکنش دیپلماتیک و اعلام نارضایتی بسنده کند؛ اما بی‌شک تداوم سیاست‌های اردغان به تقابل منافع دو طرف منجر خواهد شد. همچنان که آمریکایی‌ها هم با حمایت از کردهای سوریه عملا مقابله با سیاست‌های اردوغان در سوریه را اجرائی کرده‌اند، تا جایی که کنگره آمریکا مجددا به دولت بایدن برای فروش تسلیحات و جنگنده به دولت اردوغان برای به‌کارگیری علیه کردها هشدار داده است». دراین‌بین تناقض رفتاری اردوغان در قبال سوریه هم محل سؤال و ابهام است؛ چراکه رئیس‌جمهور ترکیه به موازات اعلام آمادگی برای حمله به خاک سوریه از تلاش برای گفت‌وگو و مذاکره با دولت اسد می‌گوید. البته اگر از دریچه انتخاباتی به این سخنان اردوغان نگریسته شود، دیگر تناقض و دوگانگی وجود ندارد؛ چراکه احزاب سیاسی مخالف در ترکیه، اردوغان و حکومتش را مسئول اصلی بحران اقتصادی حال حاضر این کشور، آن هم در آستانه انتخابات ژوئن سال آتی می‌دانند. اکنون

تحولات چند ماه اخیر در شرق فرات به قدری نگران‌کننده است که مؤسسه استراتفور در گزارشی درباره تحولات این منطقه (شرق فرات) نسبت به وقوع یک جنگ تمام‌عیار در منطقه تحت کنترل کردهای سوریه و تحمیل این جنگ از سوی ترکیه بر کردها هشدار داده است. این مؤسسه تأکید کرد: «تقابلات نظامی میان نیروهای کرد و ارتش ترکیه در شمال شرق سوریه، به طور مخاطره‌آمیزی افزایش یافته است. حملات تلافی‌جویانه طرفین می‌تواند به یک عملیات نظامی گسترده ترکیه علیه کردها و وقوع یک جنگ تمام‌عیار در منطقه تحت کنترل کردهای سوریه منجر شود. پیامد تهاجم گسترده نظامی ترکیه به کردها در شمال سوریه می‌تواند پیچیده‌ترشدن روابط میان ترکیه و روسیه تمایل بیشتر نیروهای کرد سوریه به گسترش رابطه با دولت مرکزی سوریه و احتمالا پایان یافتن هم‌پیمانی میان نیروهای کرد سوریه و آمریکا را به دنبال داشته باشد». مؤید این هشدارهای استراتفور به تحرکات و مواضع مقامات

The Longines Legend Diver Watch

Elegance is an attitude

لونژین
LONGINES

SARMAN CO.

1832 Dr. Shariati Ave. Next to Pol-E-Roomi Tehran IRAN

Tel.: +98 21 226.137.52

